

POSTANOWIENIE

Dnia 3 sierpnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa A. W.

przeciwko K. W.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 3 sierpnia 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

z dnia 25 września 2014 r., sygn. akt I ACa 604/14,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.417 zł (pięć
tysięcy czterysta siedemnaście) tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi

kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik pozwanego K. W. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 25 września 2014 r. wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

W ocenie pełnomocnika pozwanego przyjęcie skargi do rozpoznania jest uzasadnione potrzebą wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym. Uzasadniając tę przesłankę autor skargi kasacyjnej sformułował trzy pytania: „czy zgłoszenie wyraźnego i stanowczego sprzeciwu wobec zapadłego na rozprawie postanowienia oddalającego wniosek dowodowy należy uznać za zgłoszenie zastrzeżenia do protokołu w rozumieniu art. 162 k.p.c.”; „czy zakresem zastosowania art. 82 k.c. objętej jest wyłącznie zaistnienie stanu braku świadomości lub swobody całkowitego i zupełnego, czy też wskazany przepis odnosi się również do stanu, który wprowadzie nie powoduje całkowitego braku świadomości lub swobody, ale wyłącza swobodę lub świadomość w istotnym zakresie”; „czy zakresem zastosowania art. 87 k.c. objęta jest również groźba niepowstrzymania licytacji komorniczej rodzinnej nieruchomości i to w sytuacji, gdy dla składającego oświadczenie woli nieruchomość stanowi wartość zarówno osobistą jak i majątkową”.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej na przesłankę określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.).

Tych wymagań autor skargi kasacyjnej nie spełnił. Rozważania przedstawione w skardze kasacyjnej stanowiące w istocie relację z przebiegu postępowania przed obu orzekającymi Sądami, przepełnione analizą stanu faktycznego sprawy, nie zawierały argumentów, które świadczyłyby o możliwych rozbieżnościach interpretacyjnych. Autor skargi kasacyjnej nie wykazał również, że wykładnia wskazanych przepisów rzeczywiście wywołuje rozbieżność w orzecznictwie, ponieważ nie powołał orzeczeń, które potwierdzałyby, że na tle podobnych stanów faktycznych zapadają odmienne rozstrzygnięcia. Nie było zatem podstaw do przyjęcia, że w sprawie wystąpiła przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Uzasadniając oczywistą zasadność skargi kasacyjnej pełnomocnik pozwanego wskazał, że „rażące naruszenia prawa materialnego, jak i prawa procesowego miały niewątpliwie wpływ na treść wydanego przez Sąd Apelacyjny rozstrzygnięcia, które z uwagi na charakter tych naruszeń czynią orzeczenie Sądu Apelacyjnego oczywiście błędne i niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa”.

Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156). Jeżeli więc przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego, że skarga jest oczywiście uzasadniona, powinien on w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się oczywistość skargi i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia.

Szczegółowa analiza skargi kasacyjnej prowadzi do wniosku, że powołana przesłanka nie została wykazana. Uzasadnienie wystąpienia w sprawie przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej autor skargi połączył z uzasadnieniem podstaw skargi, co w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego jest niedopuszczalne. W obrębie tak sporządzonego uzasadnienia pełnomocnik pozwanego nie przedstawił odrębnego wyvodu prawnego oraz argumentów, które mogłyby

świadczyc, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analiz oraz, że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w sądzie drugiej instancji wyrok oczywiście wadliwy. Nie jest natomiast rolą Sądu Najwyższego domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Należy nadto zauważyć, że część podniesionych w skardze kasacyjnej zarzutów mających uzasadnić oczywistą zasadność skargi sprowadzała się także do kwestionowania oceny dowodów dokonanej przez Sądy orzekające co zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. jest niedopuszczalne w postępowaniu kasacyjnym.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Na wniosek powoda zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 6 pkt. 6 zw. z 13 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 461).